

چرا انگلیسی بیاموزیم؟

زبان توسعه یافته ترین ابزار فکری است که برای برقراری ارتباط بین انسانها و جوامع انسانی به کار گرفته می شود. گرچه با ابزارهای دیگری مانند علائم، رقص و هنرهای بصری همچون نقاشی و مجسمه سازی نیز می توان ارتباط برقرار نمود، اما انتقال مفاهیم پیچیده ذهنی به ساده ترین و کامل ترین شکل ممکن فقط از طریق زبان نوشتاری و گفتاری ممکن است. اما جمعیت کره زمین به زبانهای مختلفی صحبت می کنند، زبانهایی که هرکدام به گوش دیگری غریب می آیند. طی سالیان اخیر به دلایل مختلف علمی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی، زبان انگلیسی تبدیل به وسیله ارتباط مردمانی از فرهنگها و ملیت های متفاوت شده است. امروزه زبان انگلیسی در فعالیتهای مالی، تجاری، آموزشی، پژوهشی و علمی سراسر جهان به عنوان ابزار اصلی انتقال مفاهیم به کار گرفته می شود، البته زبانهای دیگر نیز در برخی موارد نقشی کلیدی ایفا می کنند. در دنیای امروز، اگر بخواهید در رشته پزشکی تحصیل کنید یا مدیری موفق باشید، دانستن زبان انگلیسی برایتان یک ضرورت به شمار می آید چرا که در آن صورت می توانید در تدریجیاتی که دیگر مردم دنیا بدست آورده اند سهیم شوید و در ارتباطی تنگاتنگ با آنان، دانش خود را به روز نگه دارید. علاوه بر آن، در دنیایی که پیشرفت وسایل ارتباط جمعی رفته رفته آن را به دهکده ای فرضی بدل می کند، نیاز به زبانی مشترک برای برقراری ارتباط و پیشبرد اهداف علمی-اجتماعی بشر، بیش از پیش احساس می شود. بنابراین یادگیری زبان انگلیسی که خواهی نخواهی به زبان ارتباط مردم دنیا بدل شده است در اولویت کاری تاجران، دانش پژوهان و ... قرار می گیرد. البته منظور از یادگیری، کسب تواناییهای لازم به اندازه سخن پردازانی مانند شکسپیر و میلتن نیست بلکه تا حدی است که بتوان دریافت کدام واژه چه مفهومی میتواند داشته باشد. در حال حاضر انگلیسی، زبان مادری بیش از ۳۴۰ میلیون شهروند بریتانیایی، آمریکایی، کانادایی و استرالیایی است. علاوه بر آن، به دلیل نفوذ نظامی، اقتصادی، علمی و فرهنگی دولت انگلیس در سده های هجدهم و نوزدهم میلادی و همچنین نفوذ فرهنگی و رسانه ای آمریکا در سده بیستم و بیست و یکم، تعداد ۶۰۰ میلیون نفر نیز زبان انگلیسی را به عنوان زبان دوم خود به کار می برند. میلیونها نفر دیگر در سراسر جهان در حال یادگیری این زبان می باشند تا بخشی از نیازهای علمی-فرهنگی خود را در جوامع انسانی به شدت در هم تنیده امروزی رفع نمایند.

● برای یادگیری زبان انگلیسی از کجا باید شروع کرد؟

نقطه آغاز کجاست؟ چه مطالبی را باید خواند؟ و با چه روشی؟ اینها پرسشهایی هستند که معمولاً زبان آموزان پاسخ ساده ای برای آنها پیدا نمی کنند. به گفته بسیاری از زبان شناسان، زبان یک مهارت است که برای یادگیری آن باید تمرین زیادی کرد. از آنجا که فرایند یادگیری زبان بسیار کند است، این تمرین باید متناوب، مستمر و طولانی باشد در غیراین صورت اثر بخشی آن کم می شود. اما منظور از متناوب، مستمر و طولانی چیست؟

تناوب یعنی مطالعه حجم محدودی از مواد درسی در فاصله های معین که در مورد زبان انگلیسی سه تا شش روز در هفته توصیه می شود. استمرار یعنی تکرار این مطالعه بدون تعطیلی. متأسفانه اغلب زبان آموزان پس از مدتی مطالعه خسته شده و به خود استراحت چند هفته ای یا چند ماهه می دهند که این امر در فرایند یادگیری تاثیر منفی می گذارد. و طولانی بودن یعنی این تناوب و استمرار باید تا مدتها ادامه پیدا کند. به عبارت دیگر، زبان آموز نباید انتظار داشته باشد که در مدت کوتاهی، مثلاً چند هفته یا حتی چند ماه، همه توقعاتش برآورده شود زیرا همانطور که قبلاً اشاره شد فرایند یادگیری زبان کند بوده و نیازمند مدت زمانی در حدود دو سال است. البته این زمان کاملاً تقریبی است و بسته به میزان تمرین روزانه، روش مطالعه و مواد درسی تغییر می کند. به طور خلاصه باید گفت که قانون طلایی یادگیری زبان مطالعه حجم کمی از مطالب در فاصله زمانی معین اما مداوم است. اما اینکه مواد درسی چه باشند یا روشهای مطالعه چگونه باشند احتیاج به بحثی طولانی دارد که سعی می کنم کلیات آنرا در این نوشته مطرح نمایم.

نکته ای که معمولاً زبان آموزان به آن توجهی ندارند این است که زبان انگلیسی را به چه منظور فرا می گیرند؟ آیا تاکید آنها بر کسب مهارتهای گفتاری است یا مهارتهای نوشتاری یا هر دوی آنها؟ هدف آنها هرچه باشد ذکر یک نکته بسیار پر اهمیت است: تا زمانی که نمی توانید گفته های یک انگلیسی زبان را درک کرده و به او پاسخی مناسب دهید، فرایند یادگیری زبان در ذهن شما کامل نشده است. به عبارت ساده تر، زمانی زبان انگلیسی را یاد گرفته اید که بتوانید ارتباط گفتاری و نوشتاری معناداری با یک انگلیسی زبان برقرار کنید. این یعنی درک کامل واژه ها، اصطلاحها و لهجه ها با همان سرعتی که معمولاً انگلیسی زبانها صحبت می کنند. پس می بینیم که یادگیری یک زبان به آن آسانی که در برخی آگهی ها ادعا می شود، نیست. به همین دلیل فراگیری زبانهای مختلف، در سنین کودکی و نوجوانی توصیه می شود تا حافظه قوی و زمان کافی برای یادگیری وجود داشته باشد. با این همه، چنانچه زبان آموز قانون طلایی را رعایت کند حتماً به نتیجه ای مطلوب خواهد رسید.

■ نکات کلی در مورد مواد درسی و روش مطالعه:

- مطالبی را انتخاب کنید که مناسب با سطح دانشتان باشد. یعنی نکات دستوری و تعداد واژه های متن انتخابی آنقدر ساده نباشد تا انگیزه مطالعه را از دست بدهید و یا زیاد مشکل نباشد تا از رجوع مکرر به کتابهای دستور یا فرهنگ واژه ها خسته شوید.
- تا آنجا که ممکن است مطالبی را بخوانید که نوارهای شنیداری آنها نیز در دسترس باشد. یعنی آنچه را می خوانید، بشنوید. هرگز واژه ها را خارج از متن حفظ نکنید. سعی کنید هر واژه یا اصطلاح را درون متن فهمیده و به خاطر بسپارید. زیرا ممکن است معنی بسیاری از واژه ها بسته به موضوع متن و نحوه قرار گرفتن آنها در جمله تغییر کند. در ضمن، مطالعه واژه ها درون یک متن سبب می شود تا مغز رابطه ای منطقی و معنادار بین کلمات ایجاد کرده و آنها را بهتر به خاطر بسپارد.
- برای یافتن معنی واژه ها از فرهنگ های تک زبانه ای استفاده کنید که واژه را توضیح داده و مثال می آورد.
- از هر دو ورودی ذهنانتان یعنی گوشها و چشمها به خوبی استفاده کنید. گوش کردن و خواندن هر دو به یک میزان در یادگیری تاثیر می گذارند.
- هر روز یک اصطلاح یا ضرب المثل را به خاطر بسپارید.

- به انگلیسی فکر کنید و صحبت کنید. این کار در ابتدا مشکل به نظر می رسد ولی رفته رفته با وسعت دایره واژگانی تان آسانتر می شود.

- هر مطلبی را با هر موضوعی با شرط اینکه متناسب با دانش شما باشد، مطالعه کنید. شاید برای شروع، مطالعه داستانهای ساده شده (simplified stories) که بر اساس آسانی و دشواری سطح بندی شده اند، مناسب باشد. انگلیسی در سراسر دنیا تحت شرایط مختلفی تدریس می شود. بیشتر زبان آموزان زبان انگلیسی در یادگیری آن مشکلاتی دارند. اکثر مشکلاتی که زبان آموزان با آنها مواجهند، در نتیجه میزان تفاوت زبان مادری آنها با انگلیسی است. برای مثال یک متکلم بومی چینی ممکن است با مشکلات بیشتری مواجه شود تا یک متکلم بومی آلمانی. فراگیران زبان اغلب مرتکب اشتباهات تلفظی و ترکیبی می شوند، علی رغم این که این اشتباهات ناشی از دخالت زبان اولشان (L1) است. این مداخله بعنوان تداخل زبان اول (زبان مادری) شناخته شده است. در حالی که زبان انگلیسی پیچیده تر از خیلی از زبان های اصلی نمی باشد اما این زبان چندین خصوصیت دارد که برای زبان آموزان ایجاد اشکال می کند.

صداها، صامت، مصوت و هجاها در تلفظ، شمار زیاد زمان ها، کاربردهای افعال کمکی، افعال معین، اصطلاحات و حروف تعریف در حیطه دستور زبان (گرامر) باعث خیلی از مشکلات برای زبان آموزان شده است. این واقعیت که ایالات متحده و انگلستان دو موتور اصلی این زبانند و مقوله ها را با اصطلاحات متفاوتی توصیف می کنند و بیشتر اختصارهایی که در حیطه آموزش و یادگیری زبان انگلیسی استفاده می شوند ممکن است گیج کننده باشند. اکثر کسانی که در دوران مدرسه از زبان انگلیسی استفاده ای نمی برند به علت ناآگاهی از اهمیت آن است. همین افراد وقتی وارد دانشگاه می شوند و می بینند که زبان علم دنیا و اینترنت و رسانه ها انگلیسی است، بیشتر انگیزه برای یادگیری زبان دارند. برخی به دنبال آموختن می روند و برخی دیگر به همین شکل فارغ التحصیل می شوند. بسیاری از دانشجویان، حتی در دوره های کارشناسی ارشد و دکتری درس را تمام می کنند بدون آنکه توانایی ترجمه حتی یک متن انگلیسی ساده را داشته باشند چه برسد به متون تخصصی. و همان ها می شوند استاد دانشگاه.

● یادگیری زبان انگلیسی و تاثیر آن در تحصیل

امروزه یادگیری زبان انگلیسی یک ضرورت انکار ناپذیر است چراکه زبان انگلیسی، زبان علم است و آموزش رشته های مختلف در سطوح عالی و تولید علم به زبان انگلیسی صورت می گیرد. با افزایش روند جهانی سازی ارتباطات بین المللی، برنامه های رادیویی و تلویزیونی، تجارت جهانی و آموزش علوم جدید همگی به زبان انگلیسی صورت می گیرند و عدم آشنایی با این زبان برابر با عدم زندگی در دنیای مدرن امروزی است. زبان انگلیسی از زبانهای زنده و بین المللی دنیاست که پر طرفدار ترین زبان مکالمه ای دنیا است. زبان بین المللی جهان هم زبان انگلیسی است به دلیل یادگیری آسان و روان و آسان بودن در به کار بردن این زبان در مکالمه که زبان انگلیسی را به زبانهای دیگر جهان متمایز تر میکند. تذکر: قابل به ذکر است که زبان انگلیسی بسیار فرار است و اگر هر چند وقت یک بار تمرین نکنیم از یادمان میرود بخاطر همین هر هفته باید وقتی را برای تمرین کردن زبان انگلیسی در نظر بگیریم و تمرینهایی را انجام بدهیم و معلم انگلیسی ما هم میگوید: زبان انگلیسی به یک no yes خلاصه نمیشود و باید برای فراگیری آن تلاش کرد.

● سخنی درباره زبان انگلیسی از امام خمینی (ره):

بیشتر به زبان (خارجی) احتیاج نبود. امروز احتیاج است. باید زبان های زنده دنیا جزء برنامه تبلیغات مدارس باشد.... امروز مثل دیروز نیست که صدای ما از ایران بیرون نمی رفت امروز مامیتوانیم در ایران باشیم و در همه جای دنیا با زبان دیگری تبلیغ کنیم. این رو هم بگم همونطوری که در اول گفتیم اولین چیزی که یادگیری این درس را آسان میکند پشتکار و تمرین و اراده است. امروزه این زبان بین المللی در تمام رشته ها کاربرد مهمی دارد کا میبوتر که زبان آن نیز انگلیسی است نیاز به یادگیری زبان انگلیسی دارد تا با دستورات و خطاهای آن آشنا شویم. اگر بتوانیم زبان انگلیسی در همان پایه از تحصیل خود قوی کنیم و نکات دستوری و گرامر آن را یاد بگیریم مطمئنا در ادامه تحصیل و همینطور در رشته مورد نظر موفق خواهیم بود. از بحث هایی که شده می فهمیم که زبان انگلیسی تاثیر مستقیم در ادامه تحصیل دارد و برای یادگیری هر چه بهتر این زبان باید تلاش کرد و مدارس و دانشگاه ها باید در این راه به دانش آموزان کمک کنند تا با هر چه بهتر آموزش این زبان ونحوه یادگیری گامی موثر در عرصه آموزش زبان انگلیسی رواج دهند. همینطور خانواده ها با حمایت فرزندان خود و کلاسهای موجود در این زمینه این زبان را در فرزندان خود تقویت نمایند.